

KANADA

Magdalena Myćka

ZBT

2013

Spis treści:

WSTĘP.....	4
1. Podstawowe uwarunkowania rozwoju turystyki przyjazdowej, krajowej i wyjazdowej.	
Położenie.....	5
Klimat i sezon turystyczny.....	6
Mieszkańcy.....	8
Gospodarka.....	9
Podział administracyjny.....	9
Historia.....	10
Przepisy wizowe.....	11
Najważniejsze miasta.....	11
Najważniejsze atrakcje turystyczne.....	13
Infrastruktura turystyczna i komunikacyjna.....	16
2. Rynek recepcji turystycznej (zagraniczna turystyka przyjazdowa)	
Podróże turystów zagranicznych na świecie.....	18
Kraje generujące największą ilość turystów odwiedzających Kanadę.....	20
Prognoza dochodów z turystyki międzynarodowej.....	23
3. Rynek emisji turystycznej (turystyka wjazdowa)	
Cel podróży.....	25
Najczęściej odwiedzane kraje pozaeuropejskie oraz wydatki.....	26
Najczęściej odwiedzane kraje europejskie.....	27
Prognoza wydatków na turystykę międzynarodową.....	28

4. Znaczenie badanego rynku dla Polski	
Analiza przyjazdów do Polski.....	29
Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej dla Polski.....	30
Zaangażowanie marketingowe Polski skierowane na rynek kanadyjski.....	32
5. Analiza SWOT.....	33
6. Prezentacja przykładowej oferty dla rynku turystycznego Kanady.....	34
PODSUMOWANIE.....	38
BIBLIOGRAFIA.....	39
SPIS TABEL	40
SPIS RYCIN.....	41

WSTĘP

Do wyboru analizy rynku turystycznego Kanady skłonił mnie przede wszystkim fakt iż jest to kraj o niemal nieograniczonych możliwościach, oferujący odwiedzającym bogate menu atrakcji przez cały rok. Duża ilość parków narodowych, rezerwatów przyrody oraz ośnieżonych gór, sprawiają że turystyka piesza, narciarska, kajakarska to jedne z najczęściej wybieranych sposobów spędzania czasu wolnego zarówno przez samych Kanadyjczyków jak i turystów. Kanada to także wielkie metropolie, centra kultury i sztuki. Wśród turystów panuje przekonanie iż Kanada to Stany Zjednoczone bez wad. Trudno jest nie zgodzić się z tą tezą gdyż czyste miasta, piękna przyroda i przede wszystkim mała gęstość zaludnienia sprawiają iż jest to swojego oaza spokoju pozbawiona większych problemów społecznych. Te wszystkie aspekty tworzą Kanadę miejscem magicznym, miejscem gdzie koniecznie trzeba wrócić.

Celem poniższej pracy jest przedstawienie analizy rynku turystycznego Kanady. Określenie jego aktualnej sytuacji na globalnym rynku turystycznym, a także stosunek do Polski. Celem praktycznym natomiast jest możliwość wykorzystania zawartych w pracy najważniejszych danych i informacji dotyczących Kanady przez przedsiębiorstwa turystyczne.

*„Świat jest wspaniałą książką,
z której Ci co nigdy nie oddalili się
od domu przeczytali tylko jedną stronę”*

1. Podstawowe uwarunkowania rozwoju turystyki przyjazdowej, krajowej i wyjazdowej

Położenie

Kanada jest drugim co do wielkości krajem świata. Zajmuje ok. 2/5 kontynentu Ameryki Północnej, a jej powierzchnia to prawie 10 mln km². Od wschodu Kanadę oblewa Ocean Atlantycki, od północy Morze Arktyczne, a od zachodu Ocean Spokojny. Od południa kraj oblewają Wielkie Jeziora, leżące prawie w sercu kontynentu. Jedyny kraj, z którym graniczy Kanada na południu i północnym zachodzie to USA. Linia brzegowa jest dobrze rozwinięta. Na wschodzie tworzą ją: wielki półwysep Labrador oraz oddzielone od niego Zatoką Świętego Wawrzyńca i estuarium Rzeki Świętego Wawrzyńca mniejsze półwyspy – Nowa Szkocja i Gaspé. Z wysp największe są tu: Nowa Fundlandia, Cape Breton, Wyspa Księcia Edwarda i Anticosti. Na północy leży rozległy Archipelag Arktyczny, zaś linię brzegową części kontynentalnej urozmaicają liczne zatoki, z których największa, Zatoka Hudsona, wciną się głęboko w ląd. Wzdłuż zachodnich wybrzeży leżą liczne wyspy przybrzeżne. Wyróżnia się wśród nich Vancouver, która jest największą na zachodnim wybrzeżu Ameryki i najczęściej odwiedzaną przez turystów. Najbardziej wysuniętym na północ miejscem Kanady jest leżący na wyspie Ellesmere’a Przylądek Kolumbia. Natomiast najwyższy szczyt leżący na granicy z Alaską to słynny Mount Logan¹.

¹ Cyt. za: McIntosh R.W., Goeldner R.G., Tourism. Principles, Practices, Philosophies, John Wiley & Sons Inc. New York 1986, s.524

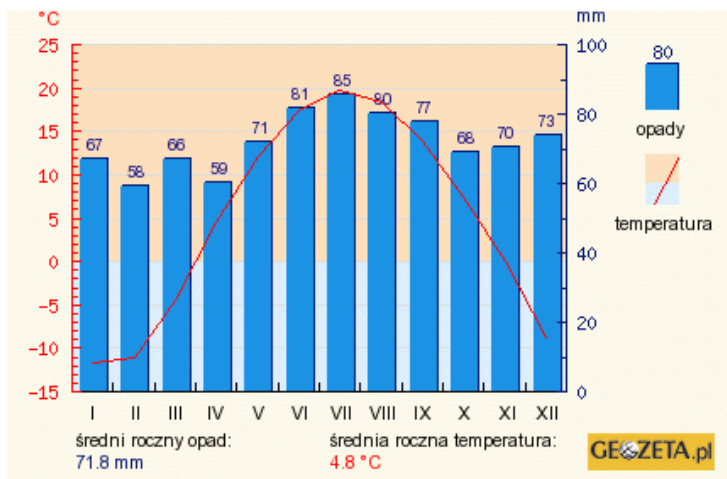

Ryc.1. Mapa fizyczna Kanady

Źródło: <http://www.freeworldmaps.net/northamerica/canada/map.html>

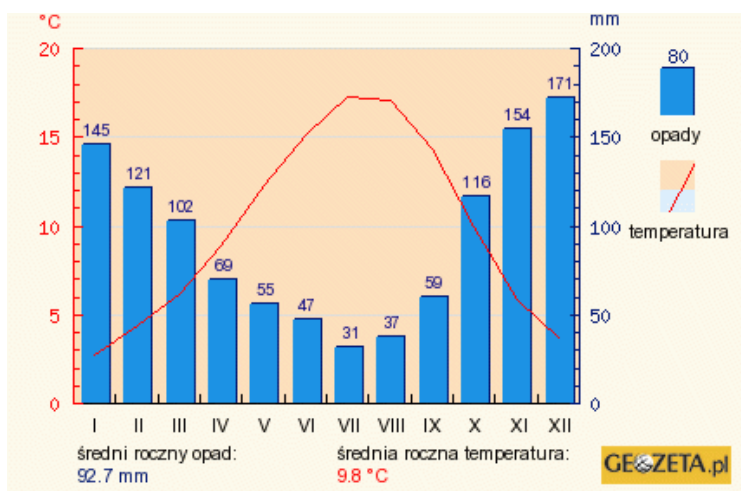
Klimat i sezon turystyczny

Klimat Kanady jest bardzo zróżnicowany i zmienny. We wschodniej części można go opisać jako ciepły latem, a zimą bardzo surowy. Na wybrzeżu łagodzi go Ocean Atlantycki. Latem podczas fali upałów, oraz zimą, kiedy w głębi lądu panuje mróz, klimat nadatlantycki bywa bardzo przyjemny. Podobna sytuacja występuje nad Wielkimi Jeziorami. Lipiec i sierpień są ciepłe nawet na dalekiej północy, więc właśnie na te miesiące przypada szczyt przyjazdów turystycznych. Z drugiej strony jednak, w Dolinie Świętego Wawrzyńca latem bywa nieznosnie duszno i wilgotno. Warunki te łagodzą gwałtowne burze z silnymi wyładowaniami atmosferycznymi i obfitymi deszczami. Kanadyjska zima bywa bardzo surowa ale chłodom tam panującym często towarzyszy błękitne niebo. Podróżując samochodem należy uważnie słuchać pogody aby uniknąć napotkania burz śnieżnych oraz zamieci, które są przyczyną wielu wypadków. Wiosna w Kanadzie jest krótka lecz bardzo przyjemna zwłaszcza dla Kanadyjczyków którzy witają ją po czteromiesięcznej zimie. Trudno jest określić czas jej trwania ponieważ nawet początkiem maja można jeszcze natrafić na burzę śnieżną. Miejscowości wypoczynkowe nastawiają się głównie na sezon letni choć wiele turystów przyjeżdża też pod koniec września i w październiku.

Ryc.2. Średnie roczne opady i temperatura miasta Ottawa

Źródło: <http://kanada.geozeta.pl/pogoda>

Ryc.3. średnie roczne opady i temperatura miasta Vancouver

Źródło: <http://kanada.geozeta.pl/pogoda>

Ryc.4. Warunki pogodowe Kanady

Zródło: Strona internetowa Government of Canada (data odczytu 03.12.13)

Mieszkańcy

Według spisu ludności z 2011 r. Kanadę zamieszkiwała rekordowa liczba 33 476 688 mieszkańców, co oznaczało wzrost o 7,9 % w porównaniu z rokiem 2001. Głównym czynnikiem wzrostu jest osiedlanie się imigrantów na terytorium Kanady, a w mniejszym stopniu przyrost naturalny. Najwięcej ludzi mieszka w dużych miastach, szczególnie w Toronto, Montrealu, Ottawie, Vancouver i ich przedmieściach.

Gęstość zaludnienia Kanady wynosi 3,5 osoby na km², co czyni ją jednym z najrzadziej zaludnionych krajów na świecie. Najgęściej zaludnionym obszarem jest tzw. Korytarz Quebec-Windsor, położony w pobliżu Wielkich Jezior i Rzeki Świętego Wawrzyńca, w którym mieszka 57% ludności kraju.

Kanada ma najwyższy na świecie wskaźnik imigracji, napędzanej przez politykę gospodarczą oraz imigracyjne prawo rodzinne. Kraj przyjmuje także dużą liczbę uchodźców. Nowoosiedlający się wybierają najczęściej aglomeracje Toronto, Vancouver i

Montrealu. Duża część współczesnej imigracji kanadyjskiej pochodzi z Azji, głównie z Indii, Chin i Pakistanu.

Gospodarka

Współcześnie Kanada jest krajem bogatym i wysoko rozwiniętym. Nastawieniem na gospodarkę wolnorynkową, profilem produkcji przemysłowej oraz wysokim standardem życia bardzo przypomina swojego południowego sąsiada – USA. Kanada była krajem typowo rolniczym, dynamiczny rozwój przemysłu, górnictwa i usług po II wojnie światowej przeobraził ją w wysoko uprzemysłowiony i zurbanizowany. Zawarte w 1989 roku porozumienie o wolnym handlu z USA, a następnie utworzenie NAFTA w 1994 roku, przyczyniły się do olbrzymiego wzrostu wymiany handlowej oraz integracji gospodarczej z USA. Dzięki bogatym zasobom surowców, wysoko wykwalifikowanej sile roboczej oraz nowoczesnej bazie przemysłowej gospodarka kanadyjska ma ugruntowane podstawy pomyślnego rozwoju.

Podział administracyjny

Kanada podzielona jest na 3 terytoria (Nunavut, Terytoria Północno-Zachodnie, Yukon) oraz 10 prowincji (Alberta, Kolumbia Brytyjska, Manitoba, Nowy Bunszwik, Nowa Funlandia i Labrador, Nowa Szkocja, Ontario, Quebec, Saskatchewan, Wyspa Księcia Edwarda)².

² <http://pl.wikipedia.org/wiki/Kanada> (data odczytu 10.11.2013)

Ryc.5. Podział administracyjny Kanady

Źródło: http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Canada_administrative_map_PL.png (data odczytu 10.11.2013)

Historia

Kanada została zasiedlona 25- 35 lat temu przez przybyszów z Azji północno-wschodniej. Ludność żyła w niewielkich wspólnotach plemiennych, niekiedy jednoczących się na potrzeby wypraw wojennych. Pierwsza grupa Europejczyków jaka dotarła do Ameryki Północnej przybyła właśnie do obecnych wybrzeży kanadyjskich. Byli to Wikingowie, którzy ok. XI w założyli stałe osady w Nowofundlandii. Kilka lat później John Cabot na nowo odkrył tereny Nowofundlandii, co zapoczątkowało brytyjską kolonizację tych terenów. Niecałe 40 lat później u wybrzeży pojawili się Francuzi, którzy założyli pierwsze stałe osiedla. Konflikt angielsko-francuski był nieunikniony, zatargi między tymi dwoma państwami trwały aż do 1867 roku. Wiek XX, który przyniósł Wielki Kryzys oraz dwie wojny światowe był dla Kanady bardzo trudny i mocno nadszarpnął jej sytuację gospodarczą. Powojenna Kanada musiała się zmagać z wieloma problemami wewnętrznymi. W latach 70 rząd ogłosił Kanadę krajem wielokulturowym, język francuski uznał za język urzędowy oraz prowadził wiele kampanii na rzecz budowania wspólnej tożsamości narodowej³.

³ <http://www.kanada.pl/prowincje-ontario-i-quebec.xml> (data odczytu 11.11.2013)

Przepisy wizowe

Z dniem 1 marca 2008 na wjazdach w celach turystycznych dla polskich obywateli nie jest wymagana wiza. Dotyczy to oczywiście wyjazdów turystycznych nie trwających dłużej niż 6 miesięcy. Należy również pamiętać, iż brak obowiązku wizowego nie gwarantuje wpuszczenia na teren Kanady. Ostateczna decyzja należy zawsze do urzędnika imigracyjnego, jeśli uzna on że podróżny nie jest w stanie utrzymać się w czasie zadeklarowanego pobytu, nie wbije pieczętki a tym samym nie pozwoli na wjazd do Kanady.

Najważniejsze miasta

1. Ottawa

Bardzo często nazywana „twierdzą biurokracji”. Przez lata miasto niczym się nie wyróżniało. Wyznaczenie go w 1857 r. przez królową Wiktorię na stolicę było dla wielu Kanadyjczyków, a w szczególności mieszkańców Toronto i Montrealu, niemal obelgą. Rząd kanadyjski w związku z tą sytuacją postanowił wydać miliony dolarów, by uczynić z Ottawy jak najpiękniejsze miasto, z którego mieszkańcy będą mogli być dumni. Dziś Ottawa to gwarne, otwarte na świat duże miasto, które może się pochwalić wspaniałymi muzeami, malowniczym położeniem nad rzeką oraz licznymi instytucjami kulturalnymi. Warto zwiedzić unikalny, neogotycki kompleks Parlamentu, przypominający bardziej kościół, niż budynek rządowy oraz wspaniały gmach National Gallery of Canada z kolekcją ponad 25 tys. eksponatów. Panoramę stolicy można podziwiać ze szczytu Peace Tower, 80-metrowej wieży, która znajduje się przy Wellington Street. Życie kulturalne i artystyczne kwitnie bujnie przez cały rok. Najbardziej oczekiwanym świętem jest majowy festiwal tulipanów Canadian Tulip Festival, natomiast zimą festiwal Winterlude. Miejszem gdzie można zaczerpnąć więcej informacji na temat atrakcji oraz infrastruktury turystycznej Ottawy jest punkt informacji Ottawa Tourism & Convention Authority⁴.

2. Calgary

Jest jednym z największych i najmłodszych miast na zachodzie. W ciągu zaledwie 125 lat rozrosło się w potężną aglomerację, liczącą niemal 850 tys. mieszkańców.

⁴ E.Ambros, M.Kelly, E.Morris, Kanada, I wydanie polskie 1996, str.65-73

Pamiętając o zimowych igrzyskach w 1988 r., nie trzeba nikogo przekonywać, że Calgary mają sporo do zaoferowania miłośnikom sportów zimowych. Ponadto do miasta warto też przyjechać by zobaczyć znakomitą kolekcję Glenbow Museum, stanowiącą świetne wprowadzenie do kanadyjskiej historii i dziedzictwa. Wielką atrakcją może być też wjazd na szczyt Calgary Tower, mierzący prawie 200 m wysokości najpopularniejszy wieżowiec i symbol miasta. Wizytówką miasta jest natomiast doroczny, 10-dniowy kowbojski festiwal Calgary Stampede na który przyjeżdża ok.250 tys. widzów i uczestników. Jest to zdecydowanie największe rodeo na świecie mające znaczący wpływ na wielkość ruchu turystycznego tego regionu.

3. Vancouver

Miasto przepięknie położone pomiędzy oceanem, a ośnieżonymi szczytami Vancouver. Tuż za podmiejskimi domami znajdują się zalesione zbocza gór, dzięki temu w kilka chwil można znaleźć się w środku dzikich terenów w głębi lądu. W samym mieście zieleń jest wszechobecna - od ruchliwego portu poprzez plaże i nabrzeża aż po unikalne Chinatown i dzielnice drapaczy chmur. W Vancouver znajdują się także światowej klasy muzeum, działa tam znakomita orkiestra symfoniczna, a także zespoły operowe, teatralne i baletowe. Latem odbywa się wiele festiwali. Po żaglach, jeździe na nartach, czy golfie warto zwiedzić poświęcone sztuce i kulturze rdzennych mieszkańców regionu Muzeum Antropologiczne. Miejscem przyciągającym turystów jest również Capilano River Regional Park z najdłuższym wiszącym mostem, który ma 137 m i jest przerzucony na wysokości nad wąwozem Capilano. Vancouver również według artykułu najbardziej prestiżowego czasopisma turystycznego „National Geographic”, który wymienia najlepsze kierunki podróżnicze roku 2014 został uznany za stolicę przyszłości. Bowiem to tam od tego roku odbywać się będą słynne konferencje TED (Technology, Entertainment and Design) czyli technologie, rozrywka i dizajn, w czasie których najwybitniejsi wizjonerzy świata przedstawiają swoje „idee warte rozpowszechnienia”. W tym wiele dotyczących ekologii⁵.

4. Toronto

Należy do największych i najbardziej znanych, a także jest głównym portem nad Wielkimi Jeziorami oraz głównym ośrodkiem przemysłu, handlu i finansów we

⁵ <http://www.national-geographic.pl/drukuj-artykul/najlepsze-kierunki-na-2014-rok/> (data odczytu 20.11.2013)

Wschodniej Kanadzie. Miasto może się szczycić dobrze rozwiniętą międzynarodową i podmiejską siecią kolejową a także znajdującymi się tam portami lotniczymi. Jest też bogate w roślinność i tereny zielone. Największymi atrakcjami miasta, gromadzącymi rzesze turystów, widzów i ważnych osobistości z całego świata to Air Canada Centre, Exhibition Place, Dundas Square, Wieża CN oraz Wyspy Torontońskie. Odbywa się tam również co roku szereg imprez towarzyskich, kulturalnych, muzycznych oraz naukowych, które również mają znaczący wpływ na wielkość ruchu turystycznego. Miejscem gdzie można zaczerpnąć więcej informacji turystycznych jest Metropolitan Toronto Convention and Visitors Association⁶.

Ryc. 6. Toronto nocą

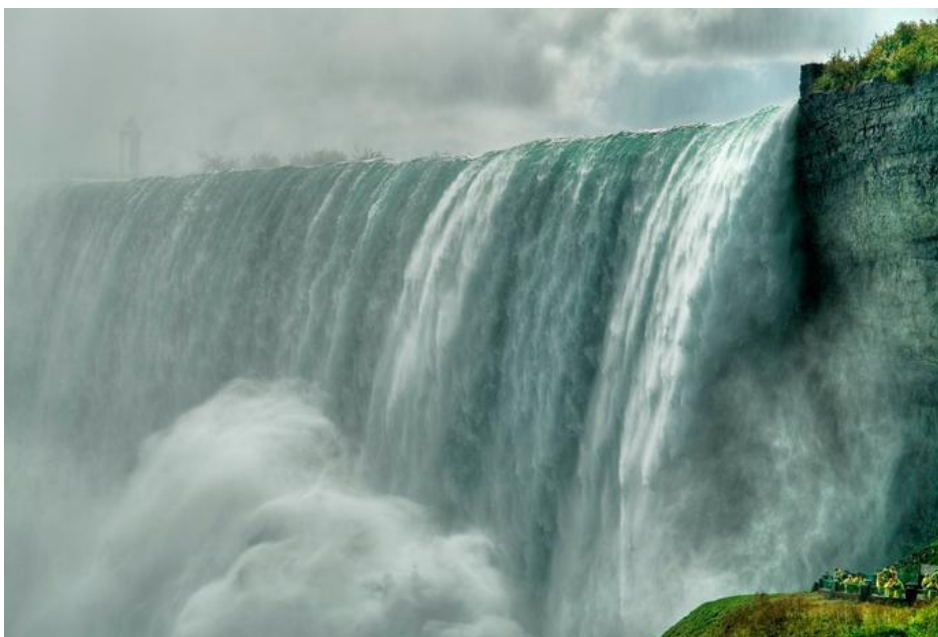
Źródło: Z internetu: <http://www.seetorontonow.com/>

Najważniejsze atrakcje turystyczne

1. Wodospad Niagara

Usytuowany jest w środkowo-wschodniej części USA i Kanady gdzie płynąca z jeziora Erie do jeziora Ontario rzeka Niagara musi pokonać prawie stumetrową różnicę poziomów. Mniej więcej w połowie drogi rzeka rozwidla się na dwie części i spada dwiema około 50-metrowymi, przepięknymi kaskadami. Część amerykańska to kaskady Amerykańska i Welon Panny Młodej – 51 i 60 m wysokości, łącznie około 300 m szerokości a kanadyjska to Podkowa – 49 m wysokości i 900 szerokości. Jest to z całą pewnością najsłynniejszy i najbardziej eksploatowany turystycznie wodospad świata.

⁶ E.Ambros, M.Kelly, E.Morris, Kanada, I wydanie polskie 1996, str. 49-62

Ryc.7. Wodospad Niagara

Źródło: Z Internetu: <http://caen-keepexploring.canada.travel/things-to-do/exp/niagara-parks-commission#/?galleryItemId=200010021> (data odczytu 03.12.2013)

2. Wyspa Księcia Edwarda

Wysunięta na południowy wschód, otoczona Atlantykiem wyspa z pięknymi piaszczystymi plażami przyciąga turystów z całego świata. Zajmuje powierzchnię zaledwie 5525 km² i jest mniejsza od wielu parków narodowych Kanady. Całą prowincję można zwiedzić w ciągu 5 dni, dwa razy dziennie kursuje tam prom: z portu Cape Tormentie w Nowym Brunszwiku i z Caribou w Nowej Szkocji do Wood Islands na Wyspie Księcia Edwarda. Najbardziej znaną miejscowością jest stolica Charlottetown oraz Cavendish, w którego pobliżu znajduje się dom z końca XIX w. znany jako dom Ani z Zielonego Wzgórza – bohaterki powieści Lucy Maud Montgomery. Aby zasięgnąć więcej informacji należy udać się do Prince Edward Island Department of Tourism & Parks⁷.

3. Jasper

Jeden z największych parków narodowych w Górach Skalistych, stwarzający wspaniałe warunki do uprawiania turystyki wspinaczkowej, pieszej, rowerowej oraz narciarstwa biegowego.

⁷ E.Ambros, M.Kelly, E.Morris, Kanada, I wydanie polskie 1996, str. 193-199

4. Icefields Parkway

230-kilometrowa droga z Lake Louis do Jasper biegnąca przez środek Gór Skalistych. Dzięki widokom ośnieżonych szczytów, krystalicznym jeziorom oraz zielonym łąkom należy do najbardziej malowniczych na świecie.

Ryc.8. Droga Columbia Icefields Parkway

Źródło: Z internetu: <http://www.flickr.com/photos/appaloosa/26294508/>

5. Ziemia Baffina

Podróż w te rejony stwarza rzadką okazję poznania życia Arktyki. Wyprawy kajakiem wokół gór lodowych, przejażdżki psim zaprzęgiem i obserwacja słońca w środku nocy to jedne z wielu atrakcji jaki nam ten region może zaoferować. Wymagają one jednak wyjątkowej sprawności fizycznej i niemałych środków finansowych. Wyprawa taka kosztuje od 2000 do 15 000 dolarów kanadyjskich na osobę. Natomiast ze względu na to iż region ten jest odizolowany, słabo rozwinięty i zimny turysta powinien zlecić zorganizowanie takiej imprezy specjalnej agencji⁸.

⁸ E.Ambros, M.Kelly, E.Morris, Kanada, I wydanie polskie 1996, str. 234

Infrastruktura turystyczna i komunikacyjna

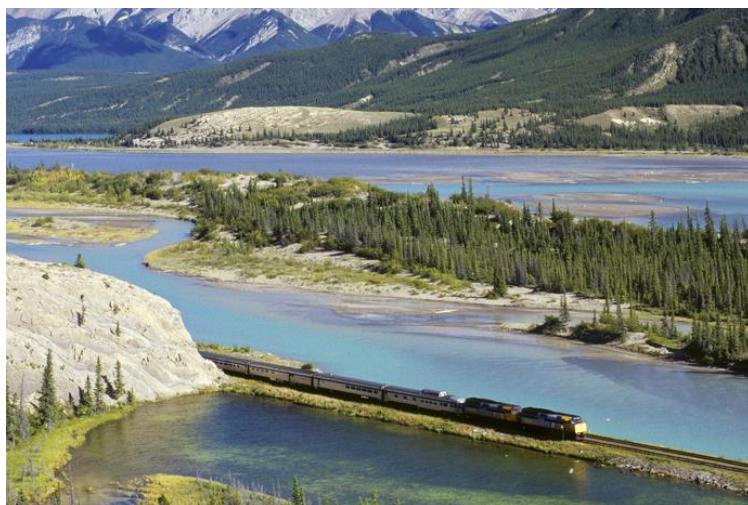
Kanada posiada bardzo dobrze rozwinięty transport. Ma 1,4 milionów kilometrów dróg, 10 głównych lotnisk międzynarodowych, 300 mniejszych portów lotniczych, 72 093 kilometrów torów kolejowych i ponad 300 portów. Transport w Kanadzie zarządzany jest przez ministerstwo sportu. Według The World Factbook w Kanadzie jest łącznie 1 042 300 km dróg, z czego 415 600 km to drogi utwardzone, w tym 17 000 km drogi ekspresowe.

Samolotem

Głównym przewoźnikiem powietrznym jest Air Canada oferująca największą siatkę połączeń, dodatkowo między większymi miastami warto rozważyć linie West Jet oferującą konkurencyjne stawki. Głównymi portami wlotowymi do Kanady są: Toronto oraz Vancouver, wielu turystów przybywa również do Montrealu oraz Edmonton i Calgary. Bezpośrednie połączenia z Polską codziennie oferuje LOT na trasie Warszawa – Toronto. Ofertę uzupełniają europejscy przewoźnicy oferujący przesiadkowe loty do wielu miast Kanady zwykle po niższej cenie niż oferta polskiego LOT-u, a przy tym w dużo lepszym standardzie.

Koleją

Pociągi w Kanadzie są bezpiecznym i bardzo wygodnym środkiem transportu, jednak bardzo drogim. Głównym przewoźnikiem jest VIA Rail.

Ryc.9. Główny przewoźnik kolejowy Kanady VIA Rail

Źródło: <http://www.viarail.ca/> (data odczytu 15.12.2013)

Autobusem

Podróżowanie w Kanadzie autobusem może być bardzo kosztowne, gdyż licencje wydawane na konkretną trasę są tylko jednemu przewoźnikowi. Należy być również przygotowanym na rozległość Kanady sprawia iż taka podróż może potrwać nawet kilka dni z niewielką ilością przystanków na jedzenie czy toaletę.

Główni przewoźnicy i ich trasy:

- **Autocar Begin:** Montreal, Quebec, Canada
- **Symphony Charter Bus:** Montreal Toronto, Ottawa, Quebec, Canada
- **Coach Canada:** Toronto – Montreal
- **Greyhound:** Toronto – Ottawa, Ottawa – Montreal oraz trasy na zachód i na południe na Toronto
- **Orlean Ekspres:** Montreal – Quebec City (nowoczesne autobusy ze skórzanymi siedzeniami oraz gniazdkami europejskimi i amerykańskimi przy każdym siedzeniu)
- **Acadian:** na wschód od Quebec City.

Podróżowanie autobusem jest dość bezpieczne, jednak pomimo to należy zachować ostrożność i pilnować swoich rzeczy.

Przepisy ruchu drogowego

W Kanadzie obowiązuje ruch prawostronny. Poruszając się po drogach należy pamiętać, że przepisy drogowe nie są jednakowe we wszystkich prowincjach. Osoby które posiadają polskie międzynarodowe prawo jazdy mogą bez przeszkód prowadzić samochód do 3 miesięcy pobytu. Przepis ten obowiązuje również kanadyjczyków przebywających czasowo w innej prowincji. Ceny paliwa w Kanadzie są odrobinę wyższe niż w Stanach Zjednoczonych, jednak dużo niższe niż w Europie.

Baza noclegowa

Zakwaterowanie w Kanadzie oferuje wiele znanych sieci hotelowych jak i małe, rodzinne pensjonaty (Bed & Breakfast), czy motele. Ceny są bardzo zróżnicowane w zależności od sezonu i miejsca położenia. Za dobę w motelu usytuowanym w mało atrakcyjnym miejscu należy zapłacić 29 dol. za pokój dwuosobowy. W miejscowości

Banff, na terenie parku narodowego, za pokój o podobnym standardzie zapłacimy ponad 140 dol. Ceny pokoi hotelowych natomiast zaczynają się od 49 dol. i mogą sięgać poziomu 300 do 500 dol. w atrakcyjnie położonych miejscowościach. Dla tych którzy lubią zwiedzać oszczędnie polecane są schroniska młodzieżowe w sieci Hostelling International – koszt noclegu tam to ok. 15 dol. za dobę⁹.

Sport i rekreacja

Zważywszy na liczne jeziora oraz długie mroźne zimy nie powinno dziwić, iż Kanada uznawana jest za ojczyznę hokeju. Pierwszy mecz na lodzie odbył się w Montrealu w 1875 roku i został okrzyknięty sportem narodowym tego kraju. Niemal 9% powierzchni kraju stanowią wody śródlądowe, które w sezonie letnim sprzyjają żeglowności. Na turystów czeka również ponad 40 parków narodowych, w których można podziwiać dziką przyrodę, górskie lodowce oraz wulkany. Na ich terenie wytyczone są trasy do trekkingu oraz jazdy na rowerze. Dużą popularnością cieszy się również obserwowanie orków i wielorybów w ich naturalnym środowisku dokąd organizowane są specjalne rejsy¹⁰.

2. Rynek recepcji turystycznej (zagraniczna turystyka przyjazdowa)

Podróże turystów zagranicznych na świecie

Podróże turystów zagranicznych podlegają ciągłemu wzrostowi. Co pozytywnie kształtuje pozycję gospodarczą krajów.

Tab.1. Liczba przyjazdów turystów zagranicznych do poszczególnych regionów UNWTO w latach 2005-2010

Region	Przyjazdy (w mln)				Udział w ogóle przyjazdów w 2012 roku (w %)
	2005	2010	2011	2012	
Świat					

⁹ <http://www.przezamerykę.pl> (data odczytu 11.11.2013)

¹⁰ <http://www.kanada.pl/prowincje-ontario-i-quebec.xml> (data odczytu 11.11.2013)

ogółem	807	949	995	1,035	100
Europa	448,9	485,5	516,4	534,2	51,6
Azja i Pacyfik	153,6	205,1	218,2	233,6	22,6
Ameryki	133,3	150,4	156,0	163,1	15,8
Ameryka Płn.	89,9	99,3	102,1	106,7	10,3
-Kanada		16,2	16,0	16,3	1,5
-USA, Meksyk		83,1	86,1	90,4	8,8
Afryka	34,8	49,9	49,4	52,4	5,1
Bliski Wschód	36,3	58,2	54,9	52,0	5,0

Źródło: Na podstawie UNWTO Tourism Highlights 2013

http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_highlights13_en_hr.pdf (data odczytu 20.12.2013)

Analiza powyższej tabeli pokazuje iż dominującą destynacją turystyczną w roku 2012 była Europa. Jej udział w światowym ruchu turystycznym wynosi aż ponad połowę (51,6%). Widzimy również iż Ameryka Północna plasuje się na 3 pozycji gdzie w 2012 roku przyjechało ponad 106 milionów zagranicznych turystów. Jeśli chodzi o analizę rynku turystycznego wybranego przeze mnie subregionu Kanady to znajdują się on na drugim miejscu zaraz po Stanach Zjednoczonych, które z roku na rok odnoszą najwyższe wyniki.

Tab.2. Międzynarodowe przychody z turystyki.

Destynacje	Międzynarodowe przychody turystyczne (US \$ milion)			
	2010	2011	2012	Udział (%) 2012
Ameryka (ogółem)	180,848	197,944	212,623	100
Ameryka Północna	131,297	144,221	156,355	73,5
-Kanada	15,842	16,800	17,401	8,2
-Meksyk	11,992	11,869	12,739	6,0
-USA	103,463	115,552	126,214	59,4
Karaiby	22,735	23,530	24,536	11,5
Ameryka Środkowa	6,627	7,110	8,028	3,8
Ameryka Płd.	20,189	23,084	23,705	11,1

Źródło: Na podstawie UNWTO Tourism Highlights 2013

http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_highlights13_en_hr.pdf (data odczytu 20.01.2013)

Na podstawie powyższych tabeli oraz danych statystycznych opracowanych przez UNWTO dowiadujemy się iż Ameryka przywitała w 2012 roku 163 milionów międzynarodowych turystów. Wynik ten oznacza wzrost o 7 milionów czyli 5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Region ten odnotował również 6 % wzrost przychodów z turystyki, które w roku 2012 wyniosły 213 bilionów US\$.

Analizowany przeze mnie region czyli Ameryka Północna, który odnotował największą ilość bo aż 2/3 przyjazdów turystycznych całego kraju zauważył wzrost o 4% z rokiem poprzednim. Stany Zjednoczone stanęły na szczycie bo odnotowały 7% więcej przyjazdów, podczas gdy Kanada tylko 2%, natomiast Meksyk 0 %. Dla tych trzech krajów wzrost z przychodów był pozytywny oraz przewyższał wzrost przyjazdów¹¹.

Kraje generujące największą ilość turystów odwiedzających Kanadę

Tab.3. Kraje, których turyści najczęściej podróżują do Kanady

	2012		
	Podróż z noclegiem		
	Wycieczka	Noc	Wydatki
	tysiące		miliony \$
Kraje			
Stany Zjednoczone	11,887	50,849	6,334
Wielka Brytania	597	8,324	785
Francja	423	7,026	530
Niemcy	277	4,802	417
Chiny	273	8,137	486
Australia	219	3,412	393
Japonia	190	2,800	312
Indie	162	3,999	173
Korea Płd.	137	4,014	234
Meksyk	132	3,208	196

Źródło: Strona internetowa: <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/101/cst01/arts38a-eng.htm>
(data odczytu 05.01.2014)

Analizując powyższą tabelę zauważamy iż najczęściej turystów odwiedzających Kanadę pochodzi ze Stanów Zjednoczonych. Mają one znaczącą przewagę zarówno jeśli

¹¹ Na podstawie UNWTO Tourism Highlights 2013

chodzi o turystów jak i o wydatki przez nich ponoszone nad pozostałymi krajami. Głównym czynnikiem sprawującym taką zależność będzie na pewno sąsiedztwo tych dwóch wielkich zarówno pod względem obszaru jak i liczby ludności krajów jak i relacje gospodarcze, język oraz kultura. Jeśli chodzi o USA i Kanadę to są oni partnerami pod wieloma względami i zarówno turyści USA najczęściej wybierają Kanadę jako miejsce destynacji oraz odwrotnie Kanadyjczycy też najchętniej podróżują do USA. Na drugim miejscu uplasowała się Wielka Brytania w wyniku ponad 8 tysięcy turystów podróżujących do Kanady. Natomiast ich wydatki wyniosły 785 milionów \$. Zaraz za nimi znalazły się Niemcy, Chiny i Australia, z których to najwięcej pieniędzy zostawiają Chińczycy z liczbą 486 milionów \$.

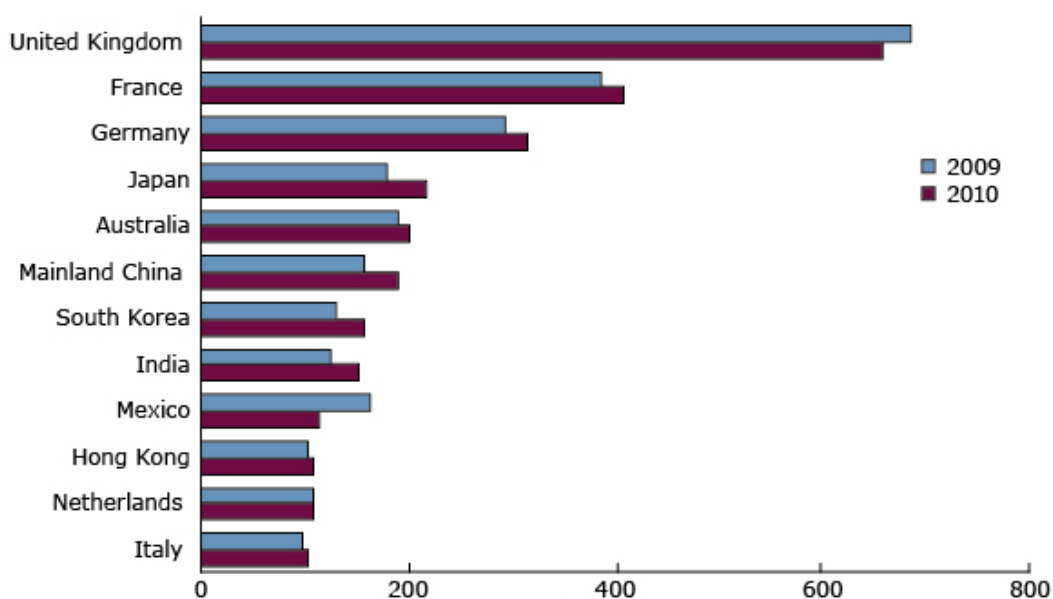
Tab.4. Międzynarodowe podróże do Kanady z uwzględnieniem środka transportu w latach 2012 i 2013

	Październik		
	2012	2013	Zmiana w %
Podróże zamiejscowych	1,381,083	1,393,804	0,9
Mieszkańcy USA	1,180,601	1,184,933	0,4
Samochód	885,612	876,009	-1,1
- Jednodniowe	536,901	518,083	-3,5
- Jedna lub więcej nocy	348,711	357,926	2,6
Samolot	228,422	239,724	4,9
Autokar	47,113	50,096	6,3
Pociąg, łódź i inne	19,454	19,104	-1,8
Mieszkańcy pozostałych krajów	200,482	208,871	4,2
Bezpośrednio	122,123	130,650	7,0
Wjazd przez USA	78,349	78,221	-0,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie tabeli Głównego Urzędu Statystycznego Kanady - <http://www.statcan.gc.ca/pub/66-001-p/66-001-p2013011-eng.pdf> (data odczytu 25.11.2013)

Analizując powyższą tabelę zauważamy tendencję wzrostową międzynarodowych podróży do Kanady. Jeśli chodzi o mieszkańców USA to wzrost podróży jest niewielki bo wynosi tylko 0,4 % natomiast u mieszkańców pozostałych krajów roczny wzrost wynosi 4,2%. Mieszkańcy Stanów Zjednoczonych preferują wyjazdy jednodniowe mimo iż odnotowywany jest 1,1 % spadek tego typu wyjazdów. Natomiast najczęściej wybieranym

środkiem transportu niezmiennie z roku na rok zostaje samochód. Drugim najczęściej wybieranym środkiem transportu jest samolot, który z roku 2012 na 2013 wygenerował prawie 5% wzrost turystów z niego korzystających. Podróże autokarem też pokazują tendencję wzrostową jednak ilość korzystających z tego środka transportu jest już znacznie mniejsza. Jeśli chodzi o mieszkańców pozostałych krajów to widzimy ponad 4 % wzrost ich podróży do Kanady, które najczęściej dokonywane są bezpośrednio.

Ryc.10. Ranking krajów zamorskich odwiedzających Kanadę

Źródło: Opracowanie własne na podstawie International Perspective, Statistics Canada <http://en-corporate.canada.travel/research/statistics-figures/international-visitor-arrivals#international> (data odczytu 20.01.2014)

Analizując powyższy wykres zauważamy, iż największym zamorskim rynkiem turystycznym Kanady była Wielka Brytania. Mieszkańcy tego kraju wygenerowali w roku 2010 liczbę 661 tysięcy podróży z noclegiem. Na drugim miejscu uplasowała się Francja z liczbą ponad 400 turystów. Meksyk natomiast odnotował największy spadek turystów na przełomie 2009/2010 roku, który wyniósł 28,1%. Analizując kraje Azji natomiast widzimy duży wzrost Chińskich turystów, który wynosi aż 21,2%, zaraz za nimi ustawiają się w kolejce turyści pochodzący z Korei Płd. (19,9%), Japonii (19,5%) oraz Indii (18,9%)¹².

¹² Na podstawie raportu Travel & Tourism pochodzącego ze strony Statistics Canada

W 2009 roku Kanada znalazła się na 15 miejscu krajów przyjmujących najwięcej turystów zagranicznych. Było to aż 15,8 mln turystów. Niestety liczba turystów odwiedzających Kanadę spada. Może pocieszyć fakt, że turyści, choć odwiedzają ten kraj rzadziej to zostawiają coraz więcej pieniędzy co przedstawiłam powyżej.

Tab.5. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (mln)

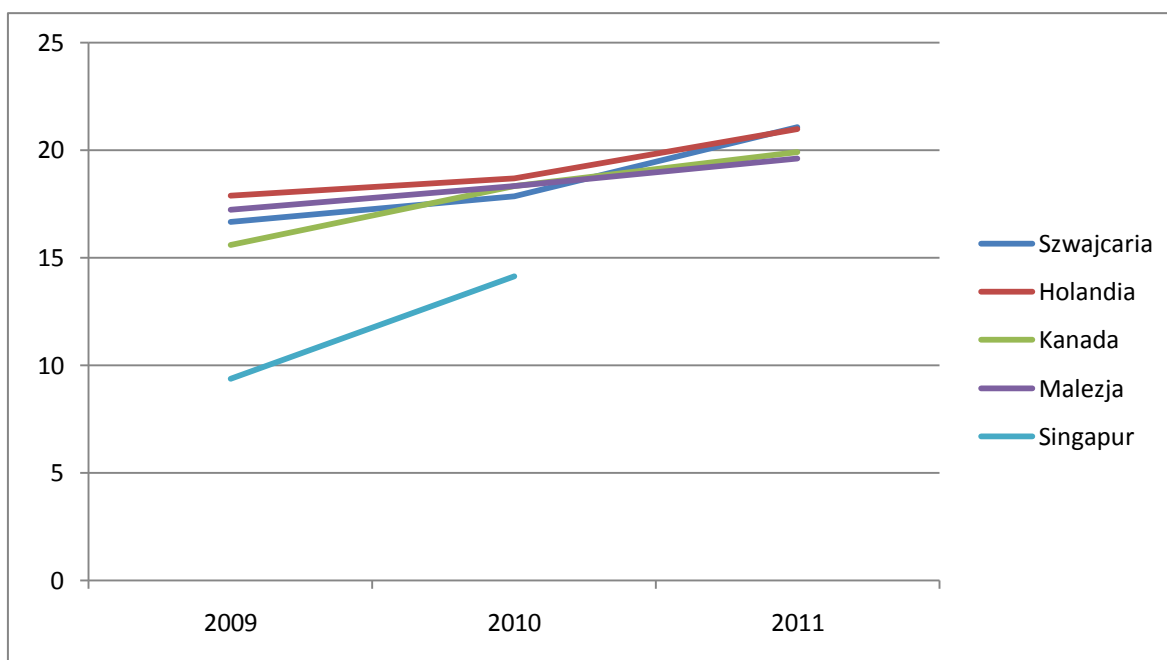
	Przyjazdy (mln)						Zmiany %	
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	08/07	09/08
Świat ogółem	682	802	846	901	919	880	2,0	-4,2
Francja	77,2	75,0	77,9	80,9	79,2	74,2	-2,0	-6,3
Stany Zjednoczone	51,2	49,2	51,0	56,0	57,9	54,9	3,5	-5,3
Hiszpania	46,4	55,9	58,0	58,7	57,2	52,2	-2,5	-8,7
Chiny	31,2	46,8	49,9	54,7	53,0	50,9	-3,1	-4,1
Włochy	41,2	36,5	41,1	43,7	42,7	43,2	-2,1	1,2
Zjednoczone Królestwo	23,2	28,0	30,7	30,9	30,1	28,0	-2,4	-7,0
Turcja	9,6	20,3	18,9	22,2	25,0	25,5	12,3	2,0
Niemcy	19,0	21,5	23,6	24,4	24,9	24,2	1,9	-2,7
Malezja	10,2	16,4	17,5	21,0	22,1	23,6	5,1	7,2
Meksyk	20,6	21,9	21,4	21,4	22,6	21,5	5,9	-5,2
Austria	18,0	20,0	20,3	20,8	21,9	21,4	5,6	-2,6
Ukraina	6,4	17,6	18,9	23,1	25,4	20,7	9,8	-18,3
Federacja Rosyjska	19,2	19,9	20,1	20,6	21,6	19,4	4,7	-10,0
Hongkong	8,8	14,8	15,8	17,2	17,3	16,9	1,0	-2,3
Kanada	19,6	18,8	18,3	17,9	17,1	15,8	-4,4	-8,0

Źródło: Instytut turystyki <http://www.intur.com.pl/przyjazdy.php?r=99> (data odczytu 05.12.2013)

Prognoza dochodów z turystyki międzynarodowej

Według danych światowego banku „The World Bank” Kanada znajduje się na 15 miejscu wśród krajów o najwyższych dochodach z turystyki międzynarodowej. Wynoszą one prawie 20 milionów US \$. Na pierwszym miejscu w rankingu znajdują się sąsiedzi czyli Stany Zjednoczone z dominującym wynikiem 185,886 US \$. Natomiast dwa kolejne miejsca w czołówce zajmują Włochy i Francja¹³.

¹³ Opracowanie własne na podstawie danych banku światowego „The World Bank” http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.RCPT.CD?order=wbapi_data_value_2011+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc (data odczytu 04.02.2014)

Ryc.11. Dochody z turystyki międzynarodowej poszczególnych krajów (w mln \$)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych banku światowego „The World Bank”

http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.RCPT.CD?order=wbapi_data_value_2011+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc (data odczytu 04.02.2014)

Analizując powyższą tabelę zauważamy tendencję wzrostową Kanady wynikającą z dochodów turystyki międzynarodowej. Na podobnym poziomie kształtuje się również sytuacja znajdującej się pozycję wyżej Holandii. W lepszej sytuacji znajdują się kształtująca się na 13 miejscu Szwajcaria, której wzrost z roku 2010 na 2011 wyniósł ponad 4%. Widzimy również iż Kanadzie stabilnie generującej wzrost dochodów z turystyki międzynarodowej udało się w roku 2010 wyprzedzić znajdującą się obecnie na 16 miejscu Malezję. Bardzo korzystnym czynnikiem wzrostowym odznacza się natomiast znajdujący się dwie pozycje niżej niż Kanada Singapur. Widzimy iż z roku na rok jego sytuacja dochodowa kształtuje się coraz lepiej. Stabilny i dość wysoki wzrost informuje iż może Singapur w kolejnych latach dorówna dochodowo badanej przeze mnie Kanadzie a nawet jest istnieje możliwość jej prześcignięcia¹⁴.

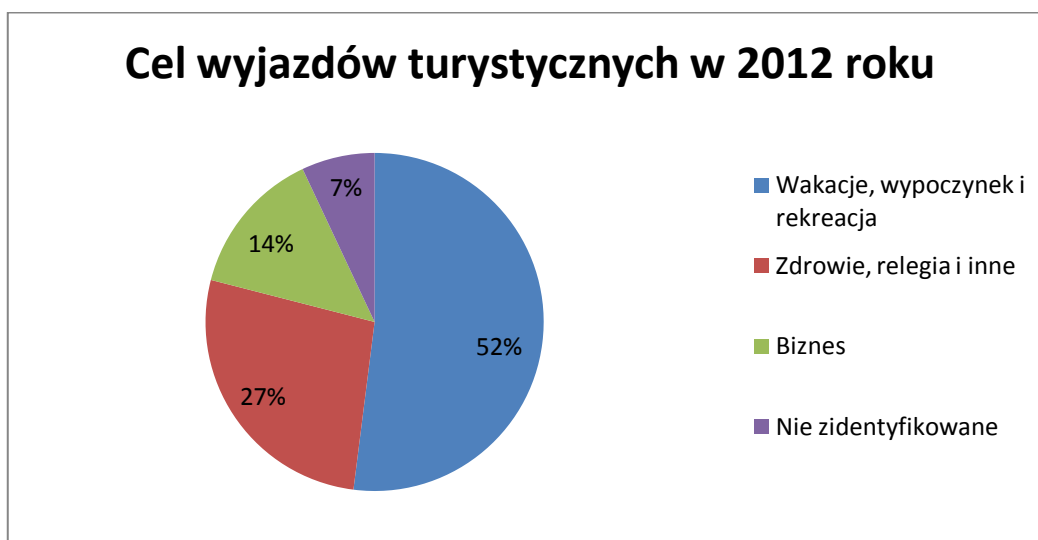
¹⁴ Opracowanie własne na podstawie danych banku światowego „The World Bank”

http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.RCPT.CD?order=wbapi_data_value_2011+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc (data odczytu 04.02.2014)

3. Rynek emisji turystycznej (turystyka wyjazdowa)

Cel podróży

Ogólne międzynarodowe dane sporządzone przez UNWTO w 2012 roku mówią nam o tym iż ponad połowa międzynarodowych podróży (52%, 536 milionów) były to podróże związane z wyjazdami wypoczynkowymi oraz rekreacją. Podróże związane z biznesem wyniosły 14 % , odwiedziny znajomych i krewnych czyli tak zwane inne wyniosły 27 %, natomiast pozostałe 7% należy do grupy niezidentyfikowanej¹⁵.

Ryc.12. Cel wyjazdów turystycznych ogółem mieszkańców Kanady w roku 2012.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Międzynarodowej Organizacji Turystycznej UNWTO
http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/annual_report_2011.pdf (data odczytu 20.01.2014)

¹⁵ Na podstawie wyników badań przeprowadzonych przez UNWTO

Najczęściej odwiedzane kraje pozaeuropejskie oraz wydatki

Przedstawione poniżej tabele przedstawiają ulubione destynacje mieszkańców Kanady czyli ranking krajów najczęściej odwiedzanych przez kanadyjskich turystów w poszczególnych latach.

Tab.6. Kraje najczęściej odwiedzane przez Kanadyjczyków oraz wydatki w 2012 roku

	2012		
	Wizyta z noclegiem		
	wizyta	nocleg	wydatki
	tysiące		miliony \$
Odwiedzany kraj			
USA	22,710	194,413	17,490
Meksyk	1,598	17,146	1,639
Kuba	1,082	8,947	748

Źródło: <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts37a-eng.htm> (data odczytu 25.11.2013)

Tab.7. Kraje najczęściej odwiedzane przez Kanadyjczyków oraz wydatki w roku 2011

	2011		
	Wizyta z noclegiem		
	wizyta	nocleg	wydatki
	tysiące		miliony \$
Odwiedzany kraj			
USA	21,344	176,106	16,168
Meksyk	1,505	15,857	1,522
Kuba	1,019	8,615	719

Źródło: <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts37b-eng.htm> (data odczytu 25.11.2013)

Tab.8. Kraje najczęściej odwiedzane przez Kanadyjczyków oraz wydatki w roku 2010

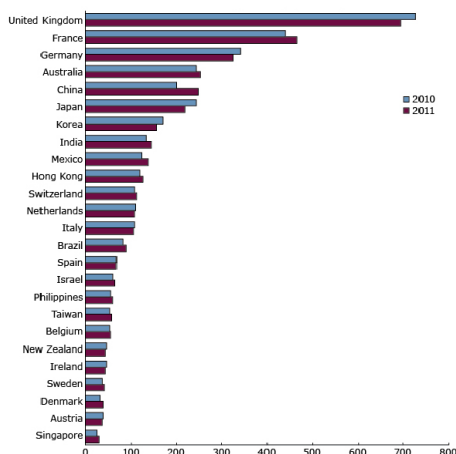
	2010		
	Wizyta z noclegiem		
	wizyta	nocleg	wydatki
	tysiące		miliony \$
Odwiedzany kraj			
USA	20,179	161,171	14,759
Meksyk	1,354	14,551	1,427
Kuba	1,010	8,410	748

Źródło: <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts37c-eng.htm> (data odczytu 20.01.2014)

Analizując powyższe tabele widzimy niezmienny trend destynacji turystycznej Kanadyjczyków na przestrzeni ostatnich trzech lat. Pierwsze miejsce nieustannie zajmują sąsiadujące Stany Zjednoczone, których przewaga z kolejnymi krajami jest olbrzymia. Oczywiście przekłada się to również na bardzo wysoki poziom wydatków. Na drugim miejscu ulubionych destynacji Kanadyjczyków znajdują się Meksyk. Do tego kraju również z roku na rok ilość podróżujących tam turystów rośnie. Do czołowej trójki zaliczamy również wyjazdy na Kubę. Ta piękna wyspa także z roku na rok odnotowuje stopniowy wzrost podróżujących tam Kanadyjczyków¹⁶.

Do ulubionych destynacji turystycznych kanadyjczyków w obrębie Stanów Zjednoczonych zaliczamy natomiast: Nowy Jork, Florydę oraz Waszyngton. W Nowym Jorku w 2012 odnotowano 4,263 tysięcy wizyt kanadyjczyków, którzy wydali tam 1,676 milionów \$. Na drugim miejscu znajdują się Floryda, gdzie odnotowano 3,559 tysięcy odwiedzających. Natomiast wydatki tam poniesione były znacznie większe bo wyniosły aż 4,367 milionów dolarów, czyli prawie trzy razy więcej niż w Nowym Jorku. Trzecią destynacją jest Waszyngton z liczbą 2,933 tysięcy odwiedzających kanadyjczyków. Wydatki tam poniesione są były natomiast znacznie mniejsze i wyniosły tylko 853 milionów \$¹⁷.

Najczęściej odwiedzane kraje europejskie

Ryc.13. Międzynarodowe podróże Kanadyjczyków w latach 2010 oraz 2011

Źródło: International perspective, Statistics Canada http://www23.statcan.gc.ca/imdb-bmdi/document/3810_D6_T9_V1-eng.pdf (data odczytu 15.11.2013)

¹⁶ Opracowanie własne na podstawie: <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts37c-eng.htm> (data odczytu 20.11.2013)

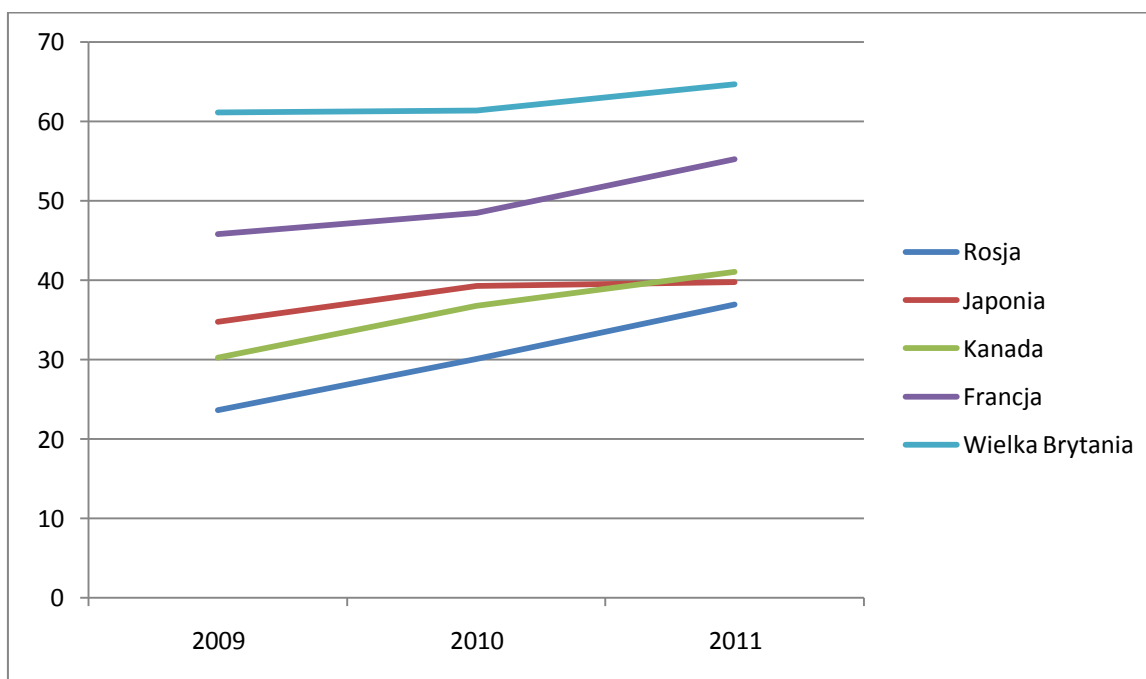
¹⁷ Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych opracowanych przez „Gouvernement of Canada” - <http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts39a-eng.htm> (data odczytu 20.11.2013)

Na podstawie powyższego wykresu widzimy iż Kanadyjczycy najczęściej podróżowali do Wielkiej Brytanii. Na drugim miejscu znalazła się Francja natomiast na trzecim Niemcy. Jednak z tej trójki krajów tylko we Francji odnotowano wzrost tych wyjazdów.

Ogólnie Kanada odnotowała 13,8 milionów osób podróżujących do innych krajów w 2010 roku. Natomiast ich wydatki wyniosły 11,8 milionów \$, w przeliczeniu na jedną osobę daje nam to uśredniony wynik 854 \$. Czołówka zagranicznych destynacji Kanadyjczyków to USA (42,7 milionów osób), zaraz za nimi jest Meksyk z liczbą 1,6 milionów osób, kolejne kraje to Kuba (1,0 milion), Wielka Brytania (927,000) oraz Francja (819,000)¹⁸.

Prognoza wydatków na turystykę międzynarodową

Według danych światowego banku „The World Bank” Kanada znajduje się na wysokiej szóstej pozycji wśród krajów o największych wydatkach na turystykę międzynarodową. Na pierwszym miejscu natomiast znajdują się sąsiad Kanady czyli Stany Zjednoczone z wynikiem 117,293 milionów złotych w roku 2011.

Ryc.14. Wydatki na turystykę międzynarodową poszczególnych krajów (w US \$)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Banku Światowego -

http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.XPND.CD?order=wbapi_data_value_2011+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=asc (data odczytu 04.02.2014)

¹⁸ Opracowanie własne na podstawie International perspective Statistics Canada - <http://www.statcan.gc.ca> (data odczytu 29.11.2013)

Analizując powyższy wykres widzimy stopniowy wzrost Kanady na przestrzeni ostatnich 3 lat. Podobne tendencje wzrostowe wykazuje również Francja, która znajduje się pozycję wyżej. Natomiast patrząc na znajdującą się dwa stopnie wyżej czyli na 4 pozycji Wielką Brytanię widzimy iż na przestrzeni 2009/2010 roku wzrost wydatków był niemal niezauważalny, dopiero rok 2010 przyniósł ok. 3% wzrost. Nie zagraża nam natomiast pozycja Japonii, która mimo wyższego poziomu wydatków w 2009 i 2010 roku, nie odnotowuje tak znaczącego wzrostu jak Kanada co też automatycznie stawia ją też pozycję niżej. Zagrożającym naszej pozycji krajem może być natomiast znajdującą się obecnie dwie pozycje niżej Rosja, która z roku na rok odnotowuje wysoki bo aż prawie 7% wzrost wydatków. Myślę iż prognoza Kanady na kolejne lata kształtuje się bardzo pozytywnie a jedynym krajem którym może jej zagrażać w tym rankingu jest Rosja¹⁹.

3. Znaczenie badanego rynku Kanady dla Polski

Analiza przyjazdów do Polski

Tab. 9. Przyjazdy do Polski w latach 2007-2010 (w tys.)

	Liczba przyjazdów				Zmiany	
	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	2009/2008	2010/2009
Ogółem świat	66 208	59 935	53 840	58 340	-10%	8,4%
Unia Europejska	53 910	51 910	45 345	47 385	-13%	4,5%
Ważne kraje zamorskie	567	500	405	490	-19%	21%
USA	331	270	230	265	-15%	15%
Kanada	78	80	68	75	-15%	10%
Korea Płd.	64	63	35	35	-44%	0%
Japonia	48	42	35	60	-17%	71%
Australia	47	45	37	55	-18%	49%

Źródło: Marketingowa Strategia Polski w sektorze turystyki na lata 2012-2020

<http://storage.pot.potsite.pl/data/PDF/marketingowa-strategia-polski-w-sektorze-turystyki-na-lata-2012-2020.pdf> (data odczytu 02.02.2014)

Analizując powyższą tabelę widzimy iż wśród ważnych krajów zamorskich z których turyści przyjeżdżają do Polski na pierwszym miejscu pojawiły się Stany

¹⁹ Opracowanie własne na podstawie danych światowego banku „The World Bank” - http://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.XPND.CD?order=wbapi_data_value_2011+wbapi_data_value+wbapi_data_value-last&sort=desc (data odczytu 04.02.2014)

Zjednoczone. Kanada natomiast znajduje się zaraz za nimi z liczbą 75 tysięcy turystów. Widzimy również iż mimo że z roku 2008 na 2009 liczba turystów pochodzących z Kanady spadła o 15 % to już rok później nastąpił 10 % wzrost. W powyższej tabeli zauważamy również fakt iż mimo tego, że liczba turystów podróżujących z Unii Europejskiej do Polski jest znacznie wyższa niż jeżeli chodzi o liczbę turystów z krajów zamorskich to jednak Ci drudzy odnotowują na przełomie 2009/2010 roku duży wyższy poziom wzrostu bo aż 21%, gdzie w wypadku krajów Unii Europejskiej wzrost ten wynosi 4,5%.

Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej dla Polski

W ogólnej wartości wskaźnika WUTZ 2013, jak i obu jego głównych części składowych (WUTZ dla Polski i WUTZ dla świata) zauważamy znaczne odbicie procesów gospodarczych, społecznych i politycznych, które w istotnym stopniu wpływają na aktywność na międzynarodowym rynku turystycznym²⁰.

Tab.10. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2013 – Wskaźniki cząstkowe dla Polski – dane za 2012 rok

Lp.	Kraj	Wielkość wydatków w Polsce		Wielkość wydatków w Polsce na 1 turystę		Liczba przyjazdów turystów zagranicznych do Polski		Korzystający z Polskich hoteli		Turyści w Polsce jako % mieszkańców		Łącznie wartość i standardy
		w mln USD	wartość stand.	w USD	wartość stand.	w tys.	Wartość stand.	w tys.	Wartość stand.	w %	Wartość stand.	
1	Niemcy	3 712,6	1,0000	339,5	0,1201	4 800	1,0000	907,8	1,0000	5,86	0,1422	3,2623
2	Ukraina	1 504,3	0,4046	0,4046	0,1851	1 930	0,4002	154,4	0,1683	4,23	0,1026	1,2608
3	Białoruś	1 000,3	0,2688	325	0,1106	1 620	0,3354	109,1	0,1183	17,10	0,4150	1,2481
18	Kanada	77,7	0,0200	863	0,4577	90	0,0157	28,15	0,0290	0,26	0,0062	0,5286

Źródło: Wskaźnik Użyteczności Turystyki Zagranicznej WUTZ 2012 – dokument pdf Warszawa Grudzień 2012

²⁰ Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2013

Na podstawie powyższej tabeli widzimy iż najwyższy wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej dla Polski wykazują Niemcy, gdzie łączna wartość standaryzowana wynosi ponad 3,2623. Zaraz za nimi na drugim i trzecim miejscu znajdują się Ukraina (łączna wartość stand. 1,2608) oraz Białoruś (1,2481). Kanada natomiast jest dla Polski rynkiem drugoplanowym, ponieważ zajmuje aż 18 miejsce biorąc pod uwagę łączną wartość standaryzowaną, która wynosi 0,5286. Analizując pozostałe wskaźniki zauważamy iż Kanada znajduje się bardzo wysoko, jeśli chodzi o wielkość wydatków w Polsce na 1 turystę. Wartość ta wynosi 863 USD i zajmuje kolejno 5 miejsce zaraz za Japonią (928,5 USD), Koreą (894 USD), Chinami (880 USD) oraz USA (876USD). Z analizy tabeli odczytujemy również, iż do Polski w roku 2012 podróżowało 90 tysięcy Kanadyjczyków, natomiast tylko 28,15 z nich skorzystało z polskiej bazy hotelowej. Turyści pochodzący z Kanady w Polsce w 2012 roku stanowili 0,26% mieszkańców²¹.

²¹ Opracowanie własne na podstawie WUTZ 2013

Zaangażowanie marketingowe Polski skierowane na rynek kanadyjski

Polska Organizacja Turystyczna, aby promować w Kanadzie polską turystykę, stworzyła strategię określającą najważniejsze cele i działania dostosowane bezpośrednio do specyfiki tego rynku.

Tab.11. Strategia Polskiej Organizacji Turystycznej skierowana na rynek kanadyjski

Popyt realny	- Warszawa i Kraków z Małopolską - Gdańsk, Wrocław i Dolny Śląsk - Kultura, religia (miejsca pielgrzymek i związane z Janem Pawłem II) - Kultura i dziedzictwo żydowskie - Uzdrowiska
Poszukiwany standard	- 3*, b&b
Cele strategiczne	- Dotrzeć do francuskojęzycznej części mieszkańców Kanady - Poszerzać ofertę w katalogach, szkolić branżę, dotrzeć do klienteli grupowej poprzez stowarzyszenia
Priorytetowe instrumenty	- E-marketing, w tym poprzez strony Visit Europe - Podróże studyjne - Home-office – reprezentacja we francuskiej części Kanady
Kanały dystrybucji	- B2B - B2B2C
Grupy docelowe	- Branża turystyczna - Stowarzyszenia polonijne i opiniotwórcze
Produkty priorytetowe	- Miasta i kultura - Przyroda - Gastronomia i zakupy
Priorytetowe rynki emisyjne	- Toronto, Montreal, Ottawa, Vancouver, Calgary
Słabe strony produktów	-Cena - Stały znaczący wzrost taryf transatlantyckich, znacznie przewyższający inflację.

Źródło: Strona internetowa: <http://www.pot.gov.pl/dzialalnosc/materialy-promocyjne/> (data odczytu 15.01.2014)

5. Analiza SWOT

Mocne strony:

- Rząd jest bardzo solidarny wobec przedsiębiorców
- Kraj wysoko rozwinięty oraz bogaty
- Dużo znanych na skalę światową atrakcji turystycznych
- Bardzo dobrze rozwinięty transport
- Czyste, nieskażone środowisko
- Wysoki poziom opieki zdrowotnej
- Wysoka jakość życia
- Wysoki poziom bezpieczeństwa

Słabe strony

- Olbrzymia powierzchnia co wiąże się z długim czasem przemieszczania
- Zmienny klimat (brak stałych pór roku i pewnej dla zaplanowania urlopu pogody)
- Transport lotniczy jedyny środek transportu dla turystów z Europy (wysokie ceny biletów, strach przed lataniem)

Szanse

- Dobre kontakty pomiędzy przedsiębiorcami a rządem
- Przyjazne stosunki między mieszkańcami
- Wielka nieskażona powierzchnia kraju
- Dobra sytuacja gospodarcza
- Bardzo dobra baza noclegowa
- Usprawnienie systemu ruchu bezwizowego

Zagrożenia

- Częste anomalie pogodowe, gwałtowne sztormy, niskie temperatury
- Niski poziom edukacji
- Zagrożenie terroryzmem
- Łatwy dostęp do broni oraz narkotyków

6. Prezentacja przykładowej oferty wycieczki do Kanady

Szczegółowy opis 14-dniowej wycieczki przygotowanej przez biuro turystyczne Sigma Travel na trasie

VANCOUVER – GROUSE MOUNTAIN – VICTORIA – KAMLOOPS – JASPER – BANFF – CALGARY – MONTREAL – QUEBEC – OTTAWA – TORONTO – NIAGARA FALLS

Dzień 1 Przelot do Kanady

Dzień 2 Zwiedzanie Vancouver, zwanego “miastem ogrodów”. Wizyta w parku Stanleya z możliwością wejścia do Vancouver Aquarium. Spacer po najstarszej ulicy miasta – Gastown. Wizyta w Chinatown, zwiedzenie klasycznego chińskiego ogrodu. Spacer wokół kompleksu portowego uznanego za perełkę architektoniczną - Canada Place. Przejście obok biblioteki (kształtem przypomina rzymskie Koloseum), Stadionu BC Place (w 1983 roku był to największy stadion z pneumatycznie podtrzymywanym dachem) Spacer po wiszącym 70 m nad wąwozem Capilano moście. Wizyta na Wyspie Granville, gdzie znajduje się mnóstwo sklepów, restauracji oraz galerii.

Dzień 3 Wjazd kolejką linową Skyride na Grouse Mountain – wysokość 1211m. n.p.m., skąd roztacza się panorama Vancouver oraz pobliskich gór i wyspy Vancouver. Obserwacja niedźwiedzi grizzly w minirezerwacie oraz pokaz umiejętności drwali.

Dzień 4 Przeprawa promem na wyspę Vancouver, do malowniczego Nanaimo (drugiego co do wielkości miasta na wyspie Vancouver). Zwiedzanie miasta. Wizyta w Chemainus. Przyjazd do Victorii.

Dzień 5 Zwiedzanie stolicy Kolumbii Brytyjskiej, m.in.: malownicze Butchart Gardens, przejazd w stronę Kamloops. W Lytton możliwość zobaczenia ciekawego efektu łączenia się dwóch rzek – przezroczystych wód rzeki Thompson i piaszczystych, koloru żółto-

brązowego, wód rzeki Fraser. Po drodze przystanek w pobliżu Bridal Falls oraz zwiedzanie farmy żeń-szenia.

Dzień 6 Wjazd do parku Wells Gray w Clearwater – przejazd do wodospadów Helmcken oraz Dawson. Przejazd przez park Mt. Robson wraz z postojem przy górze Robson. Przyjazd do Jasper. Wizyta w Kanionie Maligne.

Dzień 7 Przejazd przez dwa parki narodowe: Jasper oraz Banff. Postoje przy najciekawszych miejscach m.in. jezioro Peyto, spacer do wodospadów Athabasca i Sunwapta. Po drodze przejazd w pobliżu Kanionu Mistaya. Wizyta w Columbia Ice Field i podziwianie jeziora Bow.

Dzień 8 Przejazd do Kanionu Johnston, krótki spacer po Lower Falls, podziwianie „limonkowego” Kanionu. Przejazd do Lake Louise. Zwiedzanie Banff: wjazd kolejką na szczyt Góry Sulphur z przepięknym widokiem na okolice oraz wodospad na rzece Bow.

Dzień 9 Przejazd do Calgary słynna drogą lodowcową Icefields Parkway. Przelot do Montrealu.

Dzień 10 Zwiedzanie Montrealu, miasta mogącego się pochwalić najciekawszymi zabytkami w Kraju Klonowego Liścia; Bazylika Notre Dame , Oratorium Św. Józefa. Przejazd przez Stare Miasto, Dzielnicę Francuską oraz Centrum Olimpijskie. Spacer główną ulicą St.Catherine oraz w rejonie St. Denis.

Dzień 11 Przejazd do Quebec’u. Zwiedzanie miasta i okolicy – malowniczo położonej nad rzeką św. Wawrzyńca, wpisana na listę dziedzictwa światowego UNESCO. Spacer po najstarszej części miasta – Bosse-Ville (Dolne Miasto). Wizyta na Place Royale – staromiejskim rynku oraz spacer po Haute-Ville (Górne Miasto): bazylika Notre Dame, Hotel De Wille, Place d’Armes, Chateau Frontenac, Terrasse Dufferin, Parade Square, Cytadela. Zwiedzanie okolic miasta. Przejazd wzdłuż wybrzeża Beaupre do jednego z najważniejszych miejsc kultu katolickiego w Kanadzie – Bazyliki św. Anny z Beaupre.

Dzień 12 Zwiedzanie stolicy Kanady Ottawy, będącej jednocześnie skarbnicą narodowej historii. Wzgórze Parlamentu, Hotel Chateau Caurier, Sussex Street, Katedra Notre Dame, Byward Market. Przejazd wzdłuż kanału Rideau, przecinającego śródmieście Ottawy. Przejazd do Toronto.

Dzień 13 Zwiedzanie Toronto - dynamicznie rozwijającej się metropolii, będącej handlowym oraz finansowym centrum Kanady. Wjazd na CN Tower, zwiedzanie słynnego zamku Casa Loma Canada's Majestic Castle. Wizyta w centrum oraz dzielnicy rozrywkowej. Spacer po nadbrzeżu Toronto. Rejs statkiem po jeziorze Ontario i dookoła Toronto Islands.

Dzień 14 Przyjazd do miasteczka Niagara Falls. Spacer po drewnianym pomoście wzdłuż rzeki Niagary. Rejs statkiem wycieczkowym pod Wodospad Podkowy, fakultatywnie przejście wykutym w skale tunelem do ściany utworzonej przez spadającą z wysokości 50m spienioną wodę. Wizyta w ogrodzie botanicznym z rosarium, arboretum oraz jedną z największych na świecie motylarni. Przejazd kolejką linową przez kanion rzeki Niagary (Whirlpool Rapids). Wjazd na taras obserwacyjny wieży Sylon w godzinach wieczornych w celu podziwiania iluminowanych wodospadów.

Dzień 15 Przejazd do Toronto. Wylot do Europy.

Dzień 16 Przylot do Warszawy.

UWAGI:

Przeloty do/z Kanady mogą odbywać się bez pilota (opiekuna grupy). Wjazd do Kanady odbywa się na podstawie najnowszych, biometrycznych paszportów (wydanych po 28.08.2006) – NIE JEST WYMAGANA WIZA! Osoby posiadające starsze paszporty muszą mieć wizę – w takim przypadku sugerujemy wymienić paszport. SIGMA TRAVEL nie odpowiada za odmowę wjazdu na terytorium Kanady.

Program jest ramowy (orientacyjny) np. kolejność realizacji poszczególnych punktów programu lub niektóre godziny mogą ulec zmianie. SIGMA TRAVEL zastrzega sobie ewentualne zmiany w programie imprezy (np. pkt XI.2 "Warunków Uczestnictwa").

Zakwaterowanie w hotelach 3* w pokojach dla 2 osób (bądź 3 osób – 2 łóżka w pokoju!), z łazienkami. Na początku wycieczki należy przekazać przedstawicielowi kontrahenta kwotę 500 CAD, stanowiącą dewizową część ceny imprezy. Na zwyczajowe napiwki należy przeznaczyć ok. 100 CAD. Brakujące posiłki można wykupić na miejscu za pośrednictwem pilota w cenie ok. 15 CAD/posiłek

Cena zawiera:

- przeloty z/do Polski
- transport lokalny (autokar, przejazdy pociągami)
- opieka polskiego pilota i przewodników lokalnych
- zakwaterowanie w hotelach 3*, pokoje z łazienkami, 2-osobowe lub 2-osobowe z dostawką
- śniadania
- ubezpieczenie KL, NNW, OC i bagaż.

Uważam iż jest to bardzo dobrze przygotowana oferta, ponieważ plan tej dwutygodniowej wycieczki zawiera zwiedzanie wszystkich najważniejszych atrakcji turystycznych, które również wymieniłam i pokrótce opisałam w swojej pracy. Cena wycieczki jest przystępna natomiast opis zawiera wszystkie najważniejsze niezbędne informacje dla podróżujących.

Podsumowanie

Na zakończenie chciałam zaznaczyć iż Kanada kojarzona jest głównie z wielkimi przestrzeniami, flagą oraz charakterystycznymi elementami krajobrazu. Większość odwiedzających docenia tam dzikość krajobrazów, cuda natury, uroki prowincji poza tym Kanada zachwyca nie tylko przyrodą, w którym najbardziej znanym punktem jest wodospad Niagara. Ponad to Kanadę kształtuje nieprzerwanie wpływ kulturalny i gospodarczy Stanów Zjednoczonych, a także różnorodne tradycje kulturowe z Europy, Azji i Ameryki Południowej. Stany Zjednoczone są również krajem z którego najwięcej turystów podróżuje do Kanady, a także są najczęściej wybieraną destynacją turystyczną przez Kanadyjczyków, co na pewno ma również olbrzymi wpływ na kształtowanie tamtejszej kultury. Jednak pomimo ogromu wielokulturowości, Kanada jest państwem o niepowtarzalnej swoistej tożsamości. Natomiast kultury z Europy, Azji, Ameryki Płd. Oraz Stanów Zjednoczonych przenikają się wzajemnie nadając Kanadzie niepowtarzalny charakter.

Bibliografia

Literatura:

1. E.Ambros, M.Kelly, E.Morris, Kanada, I wydanie polskie 1996
2. Mc Intosh R.W., Goeldner R.G., Tourism. Principles, Practices, Philosophies, John Wiley & Sons Inc. New York 1886

Strony internetowe:

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Kanada>

<http://www.kanada.pl/prowincje-ontario-i-quebec.xml>

<http://www.national-geographic.pl/drukuj-artykul/najlepsze-kierunki-na-2014-rok>

<http://www.przezamerykę.pl>

<http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts37c-eng.htm>

<http://www.statcan.gc.ca/tables-tableaux/sum-som/l01/cst01/arts39a-eng.htm>

<http://www.statcan.gc.ca>

<http://www.pot.gov.pl/dzialalnosc/materialy-promocyjne/>

<http://www.freeworldmaps.net/northamerica/canada/map.html>

Spis tabel

Tab.1. Liczba przyjazdów turystów zagranicznych do poszczególnych regionów UNWTO w latach 2005-2010

Tab.2. Międzynarodowe przychody z turystyki.

Tab.3. Kraje, których turyści najczęściej podróżują do Kanady

Tab.4. Międzynarodowe podróże do Kanady z uwzględnieniem środka transportu w latach 2012 i 2013

Tab.5. Kraje świata przyjmujące najwięcej turystów zagranicznych (mln)

Tab.6. Kraje najczęściej odwiedzane przez Kanadyjczyków oraz wydatki w 2012 roku

Tab.7. Kraje najczęściej odwiedzane przez Kanadyjczyków oraz wydatki w roku 2011

Tab.8. Kraje najczęściej odwiedzane przez Kanadyjczyków oraz wydatki w roku 2010

Tab. 9. Przyjazdy do Polski w latach 2007-2010 (w tys.)

Tab.10. Wskaźnik użyteczności turystyki zagranicznej WUTZ 2013 – Wskaźniki cząstkowe dla Polski – dane za 2012 rok

Tab.11. Strategia Polskiej Organizacji Turystycznej skierowana na rynek kanadyjski

Spis rycin

Ryc.1. Mapa fizyczna Kanady

Ryc.2. Średnie roczne opady i temperatura miasta Ottawa

Ryc.3. średnie roczne opady i temperatura miasta Vancouver

Ryc.4. Warunki pogodowe Kanady

Ryc.5. Podział administracyjny Kanady

Ryc. 6. Toronto nocą

Ryc.7. Wodospad Niagara

Ryc.8. Droga Columbia Icefields Parkway

Ryc.9. Główny przewoźnik kolejowy Kanady VIA Rail

Ryc.10. Ranking krajów zamorskich odwiedzających Kanadę

Ryc.11. Dochody z turystyki międzynarodowej poszczególnych krajów (w mln \$)

Ryc.12. Cel wyjazdów turystycznych ogółem mieszkańców Kanady w roku 2012

Ryc.13. Międzynarodowe podróże Kanadyjczyków w latach 2010 oraz 2011

Ryc.14. Wydatki na turystykę międzynarodową poszczególnych krajów (w US \$)

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków poświęconej realizacji przedmiotu „Rynki turystyczne i rekreacyjne”. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczych praw autorskich.